

7a

Oproščeni jetnik.

Šaloigra v enem dejanji.

Po nemškem poslovenil

J. M.

Izdalo i založilo

Dramatično društvo v Ljubljani.

V LJUBLJANI.

Natisnola Rozalija Eger.

1868.

202/1

O s o b e :

Gabrovič, grajščák.

Milče, njegov sinček.

Snetovski, major.

Čuk, njegov stričnik.

Koprivar, grajski poveljnik.

Butelj, služabnik.

Desetnik.

Igra se v sobi z vrati na strani in zadej.

(Ta igra utegne posebno ugodna biti za predstave gg. dijakov v šolskih počitnicah, ker se da prav lahko izpeljati, brez posebnih priprav, po samih moških.)

030002325

PRVI NASTOP.

Milče (sam).

(Stoji pri mizi zraven okna, na mizi so knjige in pisma; od daleč se sliši kitara in tihotno petje. Milče sočutno posluša.)

(Od daleč.)

Kje so moje rožice,
Pisane in bele?
Moj'ga srca ljubice,
Žlahtno so cvetele.
Oh spomlad je šla od nas,
Vzela jih je zima, mraz.

Milče. Oh, revež, — po prostosti zdihuje. Kako čarobno glasovi doné, kako ginljivo i milo! — Slušaj, zopet začjenja.

(Od daleč.)

Kje so moje tičice,
Kam so zdaj zletele?
Oh nedolžne pevice,
Kak so žvrgolele!
Zanjke b'le nastavljene,
Tič'ce so se vjele vse.

Milče. Da bi mi bilo mogoče, rešil bi ga! Skušal bom ž njim govoriti.

DRUGI NASTOP.

Gabrovič (vstopi). Milče.

Milče (ga ne zapazi). Pa saj me slišati ne more. — Kaj pa če očka pridejo? Naloge še nisem naredil. Hitro k delu! (Obrne se in Gabroviča zagleda.)

Gabrovič. Kaj pa če očka pridejo? — Malopridnež, kaj pa če očka pridejo? Lepo te je izdala slaba vest. Se mar tako učiš? Kaj delaš pri oknu?

Milče. Oh prelepa godba se je slišala v gradu.

Gabrovič. V gradu? Kar sem tukaj, sem slišal v gradu le mačke gosti.

Milče. Neki mladenič je zaprt v temnem stolpu tik naše hiše.

Gabrovič. Toraj jetnik?

Milče. Gosta gotovo niso vanj peljali!

Gabrovič. Milče! Milče! Ne pozabi, da me moraš spoštovati. Kaj imaš zopet tu? Roke iz žepa! In kakšen si? Zavratnik je narobe in suknji še vedno gumba manjka. Pač zaslužiš, da bi te tudi zaprl! Pa pustiva to, — kaj pa z jetnikom, rekel si, da na kitaro igra?

Milče. Ali na harpo, očka.

Gabrovič. Milče, reče se gospod očka! Kolikrat sem ti že povedal.

Milče. Da, gospod očka.

Gabrovič. In tako brenkanje poslušáš, mesto da bi se učil?

Milče. Oh da, gospod očka.

Gabrovič. In misliš, da sem tako butast, da bi ne zapazil tvojih nerodnosti?

Milče. Da, gospod, — o ne, ne, očka.

Gabrovič (vzame list z mize). To si čecal in ne pisal, navadi se vendar lepše pisati. Milče, kako stojiš — kot lipov bog! Čvrsto, po koncu! Čakaj, čakaj, kmalu bo drugače.

Milče. Da, gospod očka.

Gabrovič. V kratkem pride gospod Snetovski.

Milče. Kaj ima on z nami?

Gabrovič. Radovednež — stanoval bo pri nas. Tu na tej strani (pokaže proti stolpu) bo navadno stanoval, in ti se mu boš moral umakniti v malo sobico pod streho.

Milče. Bog pomagaj!

Gabrovič. Še mrmral mi boš! Naj bi ne bil jaz tako mehkega srca, bi te že — (nameri, da bi ga udaril).

Milče. Da, gospod očka.

Gabrovič. Slušaj toraj, če gospod major pride, se moraš drugače vesti. Prosil sem ga, da te nekoliko po vojaški izuri. V tvoji moči je zdaj, da ga pri dobri volji ohraniš.

Milče. Kako naj to storim, gospod očka?

Gabrovič. V vsaki reči naj ima le on prav. Hvali vse, kar on stori, bodi rad pri njem, vsaka beseda iz njegovih ust naj ti bo všeč. Če govoriš z njim, mu reci le: častiti gospod

major Snetovski. Ni sicer star plemenitaš, ali čast mu bo ravno zato še bolj všeč. S tem si boš naklonil njegovo prijaznost.

Milče. To si bom pač zapomnil, gospod očka.

Gabrovič. Učil te bo jezdit, boriti se in družih lepih umetnosti. Pa kaj zopet tu? Prstje se ne drže tako, pusti mizo zmirom. Ti si mi prava nadloga, ti!

Milče. Da, gospod očka.

Gabrovič. Končaj svoje delo in poglej pod streho, kako si boš pravil svoje reči. Jaz bom pa vse drugo pripravil, da sprejmemo gospoda majorja, kakor mu gre. (Odide.)

TRETJI NASTOP.

Milče (sam).

Milče. Hvala Bogu, zopet prosteje diham. To ti je bila pridiga! Poln koš zapovdi in pravil sem zopet slišal. Kako bi se mogel po vseh ravnati? (Gre k oknu). Nič več se ne sliši. Jetnik je tudi zaprl okno. Revše ubogo! Kako močno železje ga obdaja. Kako kamenje! Bog se usmili!

ČETRTI NASTOP.

Butelj (se prikaže zadej s torbo). **Milče** (skoči k mizi).

Butelj (vrže torbo na tla sredi igrališča). To ti je bebec!

Milče. Kaj je, kdo ste gospod?

Butelj. Ime mi je Butelj, torba je gospoda majorja Snetovskega.

Milče. Bo li kmalu prišel?

Butelj. Mimo gredé je obiskal starega prijatelja na njegovem posestvu, toda dolgo se gotovo ne bo mudil. Kam pa naj torbo denem?

Milče. Tu v stransko sobo. Tam bo spal gospod Snetovski, tukaj pa navadno stanoval.

Butelj. Da ima že le spalnico.

Milče. Grem precej očku sporočit. (Odide.)

Butelj (sam). Tu pač ni preslabo stanovanje; ni čuda, da si gospod tukaj počitka išče. A zame bo druga, če zopet svoje vesele družbe ne najdem. (Porine z nogo torbo k vratom, ko pa hoče notri, Čuk lahno odpre. Začudena se srpo gledata.)

PETI NASTOP.

Čuk. **Butelj.**

Butelj. Kaj pa to — Čuk?

Čuk. Ali se mi sanja?

Butelj. Gospod Čuk!

Čuk. Butelj!

Butelj. Ktera hudoba vas je pripeljala sem?

Čuk. Pst! Ne izdaj me!

Butelj. Kaj neki hočem izdati?

Čuk. Povej mi vendar hitro, kje sem?

Butelj. Kje ste? Čudno vprašanje!

Čuk. Čegava je ta hiša?

Butelj. Tega ne veste?

Čuk (nestrpljivo). Ne, ne vem.

Butelj. Pa kako ste notri prišli?

Čuk. Mesto, da bi odgovarjal, pa vprašuje.

Butelj. Brez zamere! Tako neskrbno v ponočni obleki hodite, gotovo ste tu dobro znani?

Čuk. Ne, nikakor ne, prvič v svojem življenji sem v tej hiši.

Butelj. Pa kako ste prišli v spalnico svojega strica?

Čuk. V spalnico mojega strica? Mar tu stanuje moj stric?

Butelj. Ne še, pa kmalu pride.

Čuk. Kaj bo počel tu?

Butelj. Miren prostorček si išče, da se odpočije in pozabi viharno življenje.

Čuk. Čudno! Ali kdo prav za prav stanuje tu?

Butelj. Neki Gabrovič, grajščák prav starega kopita.

Čuk. Pa kako se je ž njim seznanil moj stric?

Butelj. Pravdala sta se; to ste že vendar slišali?

Čuk. A, je to ovi Gabrovič?

Butelj. Pravda je iztekla pred nekimi dnevi. Kakor veste, sta se gospoda poganjala za neko dedščino. Ali godila se jima je zelo taka, kot mačkama v basni. Pravica se je dala obema, denar pa advokatom.

Čuk. To je prav.

Butelj. To jima je bilo tako všeč, da sta se pomirila, iz miru pa se je rodila prijaznost in tako prijateljstvo, da hoče moj gospod zadnje dni tu preživeti. — Pa za Boga, vstrezite tudi vi moji radovednosti! Čudne reči se slišijo od vas.

Čuk. In kaj tacega?

Butelj. Malenkosti. Več ste izdajali, nego prejeli, in stari oče so morali dolgove poplačati.

Čuk. So jih toraj plačali? — Me kaj veseli.

Butelj. Z nekim kvartopircem ste se stepili in ga nevarno ranili, — gospod očka so ga dali ozdraviti.

Čuk. Se je li ozdravil? — Me kaj veseli.

Butelj. Prosekar vam je jako priljubljen, v vinski navdušenosti ste pri županu okna pobili; — gospod očka so dali nova narediti.

Čuk. So dali nova narediti? Me kaj veseli.

Butelj. Da — ali ljudje govoré, da stari oče niso bili kaj veseli, ampak, da se jim je zelo potrebno zdelo, vas zapreti, da bi se lože naspali, in da bi se vam zadnji prosekar nekoliko razkadil.

Čuk. Res, poslal me je k svojemu prijatlu, gospodu Koprivarju.

Butelj. Grajskemu poveljniku?

Čuk. Da, kaj pripravno sobico mi je odmenil —

Butelj. Pri kateri so okna z železom prekrižana —

Čuk. In kjer kaj varno stanujem.

Butelj. Za zaklenjenimi vrati!

Čuk. Tudi za moje zdravje se dobro skrbi.

Butelj. S postom.

Čuk. Z eno besedo, moj oče imajo prav. Pa vem, da me vendar ljubijo. Nekoliko časa me bodo tu v stiski pustili.

Butelj. Tu v hiši? — To bi ne bilo ravno pre-slabo. — Pa kako ste prišli v to hišo?

Čuk. Čudno, ne uganeš kako! — Veš včasih sem nagel in nepotrpežljiv —

Butelj. Le včasih?

Čuk. Dobro sem se prespal, a začelo se mi je tožiti po družini; stene in mize niso hotéle z menoj govoriti — zato sem se razjezil — začel sem hišno orodje razbijati.

Butelj. To pa to, nov račun za gospoda očeta.

Čuk. V kotu je stala stara mizica z zelenim prtom pokrita; vzdana je bila v steno. Jezi me, da je tako trdna, in ker je prekucniti ne morem, hodim in skačem po nji, da se prekolje.

Butelj. Pravo, pravo.

Čuk. Zdaj pa zagledam mala vratica na kraju, kjer je miza stala, na vratih pa pribit listič s

sledečim napisom: „Nesrečnežu, ki bo moj naslednik! Prostost je v tvojih rokah. Deset let sem bival v tej ječi, čast mi ni pripuščala ubežati. Ti pa, če ti tudi kaj ne brani, pobegni. Po tej skrivni poti pride se v sosedovo hišo in od tod dalje.“

Butelj. A, zdaj pa že vem, vi ste vratica odvdignili.

Čuk. Doli zlezel, taval po skrivni poti, pritisnil na neko pero — in hipoma se mi odpró vratica skrita za velikim zrcalom. —

Butelj. In zdaj ste v sobi svojega strica. Dobro srečo!

Čuk. Pa kako od tod dalje pridem?

Butelj. Skozi velika vrata skoraj ne bo mogoče, dékle ravno stopnice pometajo, in pred vrati trije hrustje popravljajo tlak.

Čuk. In za druga vrata pa ne veš?

Butelj. Sem še novinec tukaj. Svetoval bi vam, da se skrijete v temni luknji, po kateri ste prišli, noči počakate in potem pobegnete, če bo mogoče.

Čuk. To mi je presurovo, prenavadno. Vem, da me oče le kake tedne v ječi pusté, dotlej pa —

Butelj. Vam bodo lica jako vpadla pri tako pičli hrani.

Čuk. Veš kaj Butelj, zdaj sem si pravo domislil. Gotovo niši tako butast, kakor tvoje ime?

Butelj. Ponižen sluga.

Čuk. Ti si živa priča, da časi tudi slepa kura zrno najde.

Butelj. Velika čast zame.

Čuk. Pomagaj mi, Butelj!

Butelj. Kako?

Čuk. Ali pride kmalu moj stric?

Butelj. Naj brže že nocej; mogoče, da še le jutri.

Čuk. Časa dovolj. — Kaj ne gospod Gabrovič in gospod Snetovski se le po pismih poznata?

Butelj. Da, tako je.

Čuk. Toraj se še nista nikdar videla?

Butelj. Nikdar.

Čuk. Kot nalašč. Veš kaj, reci da sem jaz gospod Snetovski.

Butelj. Da ste vi stari Snetovski?

Čuk. No tako star ravno še ni; kakih 40 let bo imel.

Butelj. In vi sedem in dvajset.

Čuk. Nič ne de, postaral se nisem!

Butelj. Kaj pa če gospod Gabrovič pravde kaj omeni?

Čuk. Moja prekanjena glava mi bo že pomagala iz klešč.

Butelj. Bojim se nove pravde. Pomislite vendar, kakošno obleko imate, pristuje li to majorju?

Čuk. Prav imaš. Pa to si že vem pomagati. Roparji so me zgrabili — oropali — mi vse pobrali!

Butelj. In od kod vaši škrpeti, kaj bote s temi počeli?

Čuk. E, kaj, neki ropar mi jih je dal iz usmiljenja, ker sem mu škornje prepustil.

Butelj. Če pa vaš stric nenadoma pride?

Čuk. S tem se bo šala končala, zginil bom.

Butelj. A jaz — jaz ne morem zginiti!

Čuk. Tebi bom pa strah in sramoto s cekini plačal.

Butelj. S cekini? Kje je bote dobili?

Čuk. Boljih časov boš čakal.

Butelj. Dobrovoljni gospodič, vi ste mi dali nalogo, da —

Čuk. Dobro se vêdi, — čast bo delalo tvoji bistroumnosti.

Butelj. Moji bistroumnosti? — Da, ali mojemu hrbtu?

Čuk. Tiho, tiho, nekdo gre.

ŠESTI NASTOP.

Gabrovič. Prejšnja.

Gabrovič. Moj sin mi je ravnokar sporočil —

Butelj. Blagi gospod, hitel sem naprej, da bi vam naznanil prihod svojega gospoda, toda o Bog! —

Gabrovič. Kaj! Se mu vsaj ni kaka nesreča prigodila?

Butelj. Oh, ni mogoče! Povejte sami, gospod!

Gabrovič. Kaj vi ste gospod major Snetovski?

Čuk. Da, jaz sem Snetovski — ali glejte kakšen! —

Gabrovič. Kaj se vam je primerilo?

Čuk. Srčno sem želel, semkaj dospeti. Le nekaj milj sem bil še od kraja, kjer sem sladkega počitka pričakoval, kar me zgrabijo roparji v gozdu —

Gabrovič. Roparji?

Butelj. Sreča zame, da sem naprej odjezdil.

Čuk. Sedem ošemljenih potepuhov.

Gabrovič. Ošemljeni so bili?

Čuk. Sedem samokresov so mi nastavili na prsi.

Gabrovič. Strašno!

Čuk. Potegnili so me z voza, me na tla vrgli, ter mi vse pobrali.

Gabrovič. Vas vendar niso ranili?

Čuk. K sreči se zasliši poštni rog; roparji zbežé s svojim plenom v gozd. Mene pa se usmili dober kmet, ter me na bornem vozičku semkaj pripelje.

Butelj (zase). Laže, kakor bi orehe tolkel.

Gabrovič (zase). Veliko mlajši je, nego sem mislil. (Glasno.) Mi je kaj žal, hočete li kako zdravilo?

Čuk. Čutim se zopet popolnoma zdravega.

Gabrovič. Ne, nikakor ne, strah ima navadno žalostne nasledke, saj je tu vse pripravljeno. — (Steče k omari in omeša neki prah.)

Čuk. Da sem tako dobro sprejet, bo gotovo najbolje zdravilo zame.

Butelj. Na morji in na suhem je pretrpel moj gospod že tolike nevarnosti; sedem samokresov na prsih, to pač ni šala!

Gabrovič. Grenkó je sicer, pa bo potolažilo razdraženo kri.

Butelj (Čuku). Je vse zastonj, le urno požrite, pa je —

Čuk. Naj pa bo, če ravno hočete. (Vzame prah.)

Butelj (tiho). Dober tek!

Gabrovič. Zadnje pismo vas je gotovo prepričalo, da zarad pravde —

Čuk. Iz glave je vem, ljubeznjivo pismo!

Gabrovič. Vse, kar se je doslej med nama godilo —

Čuk. Ne govorite mi o tém. Jaz niti ne mislim na to.

Butelj (tiho). Zdaj resnico govori.

Čuk. Naj bolj bi si želel spodobne obleke, sram me je, v tej se komu pokazati, ker v resnici sem tak, kakor —

Butelj. Ubog grešnik, ki je ravnokar iz ječe ušel.

Gabrovič. Pripravil bom, če bo mogoče. Spominjam se, da je moj brat zadnjič nekaj obleke tu pustil. Mogoče, da dobim kako suknjo.

Čuk. Naj že bo, kar hoče.

Gabrovič. Posebno njegova baroka nam je šalo delala, tudi ta mora nekje biti.

Čuk. Bila bi mi kaj ljuba, ker me v glavo zebe; kruti roparji so me nekoliko ranili.

Gabrovič (Buteljnu). Prijatelj, reci mojemu dečku, naj ti odpre srednjo izbico. Poglej, če je v nji kaj za tvojega gospoda.

Butelj. Prav, tudi baroko prinesem. (Odide.)

SEDMI NASTOP.

Čuk. Gabrovič.

Gabrovič. Ker sva sama, se lahko kaj pomeniva o svojih zadevah.

Čuk. Iz srca rad, ali bojim se, — roparji so me skoraj z uma spravili; gotovo bom napak odgovarjal.

Gabrovič. To bi ne bilo čudo.

Čuk. Najina pravda se mi zdi kakor nadležne sanje.

Gabrovič. Tim bolje.

Čuk. Da, tako sem se preplašil, da bi vam skoraj ne vedel povedati precej, za koliko sva se pravdala.

Gabrovič. Prav za prav nama ni šlo za denar, ampak le za hišno orodje. Ali pustiva pravdo —

Čuk. Da, pustiva jo.

Gabrovič. Kaj pa, ali vam je všeč najemna pogodba, katero je moj notár naredil?

Čuk. Najemna pogodba — prosim, dajte mi prepis, da vam morem razodeti svojo misel.

Gabrovič. Prepis ste že prejeli, ne?

Čuk. Jaz? — Ne, motite se.

Gabrovič. Zadnje pismo, katero iz glave veste —

Čuk. Da — pismo — drago ljubeznjivo pismo.

Gabrovič. Prepis je bil tudi v pismu.

Čuk. Prav, prav! Zdaj se spominjam — v pismu — da, že prav, v pismu. Ker sem pa le počitka želel, sem bolj površno prebral posamezne točke.

Gabrovič. Brali ste toraj vendar le pogodbo?

Čuk. Se vé da, načrt je dober, jako dober.

Gabrovič. Kakošna se vam kaj zdi sedma točka?

Čuk. Sedma točka? O ta je izvrstna!

Gabrovič. Ali o osmi nisva bila enakih misli!

Čuk. Res da ne.

Gabrovič. Kaj ste toraj sklenili?

Čuk. Vdati se popolnoma vaši volji.

Gabrovič. To bi skoraj ne bil pričakoval; tedaj tudi mislite, da bi bilo dobro imeti ovčarijo?

Čuk. Ovčarijo? Zakaj ne? Če je le kaj ovác, pač ne vem, zakaj bi ne imeli ovčarije?

Gabrovič. Kaj pa sledeča točka, tretja namreč, se bova li o tej porazumela?

Čuk. Tudi meni tretja točka glavo meša; ta mi je prav odveč.

Gabrovič. Tedaj vam ni všeč, kar sem nasvetoval zaradi sprave?

Čuk. Ta točka — vaš nasvet je jako važen, da mi zdaj nikakor ni mogoče, vam razodeti svoje misli. — Gospod Gabrovič, pomislite, sedem samokresov na prsih! —

Gabrovič. Mi je kaj žal. Ali pisali ste —

Čuk. Res da, ali pisal sem po noči, po težavnem delu. Pustiva vendar pravdo. — Zlodjeva pravda!

Gabrovič. Saj ne govoriva o njej. Čudno se mi zdi, gospod Snetovski, vaša pisma bila so tako resnobna in mirna, — ne bi bil mislil, da vas takega spoznam.

Čuk. Vse se bo zopet poleglo in vredilo. Zdravilo že kaže svojo moč. Spanje me bode okrepčalo.

Gabrovič. Tudi sem mislil, da ste veliko stareji, da imate vsaj 40 let.

Čuk. Resnično, pri svojih letih sem še precej čvrst.

Gabrovič. O, še prav čvrst.

Čuk. Živel sem vedno zmerno, nikoli pijančeval. To sem tudi svojemu stričniku že več kot stokrat priporočal; ali moje besede so le bob v steno. Pa bo že še skusil.

Gabrovič. Stričnika imate?

OSMI NASTOP.

Butelj. Prejšnja.

Butelj. Tu je suknja, in baroko sem k sreči tudi dobil, ali kakošno?

Čuk. Le sem ž njo, podala se bo k drugi obleki.

Gabrovič. Za zdaj bodite s tem zadovoljni, jutri pokličemo krojača. Tukaj je vaša spalnica, kjer se lahko vrnate, kakor vam je drago. Le škoda, da ima soba samo ta izhod.

Čuk. Nič ne dé, nič.

Gabrovič. Zdaj se bodete seznanili tudi z mojim sinčkom. Je kaj prisrčen deček, le nekoliko otročji še. Potrpeti bodete morali ž njim.

Čuk. Nadejam se, da bo spoštoval novega domačina.

Gabrovič. Precej ga pripeljem, mislim da bo spolnoval svojo dolžnost. (Odide.)

DEVETI NASTOP.

Čuk. Butelj.

Čuk. Hitro, Butelj, pomagaj mi, da se oblečem! (Butelj mu pomaga.) Kaj ne, da sem zdaj drug mož, veliko bolj pameten in resnoben?

Butelj. Vi pameten? — Čuk pameten?

Čuk. Baroka se mi pa res poda, da, prav izvrstno!

(Se ogleduje v zrcalu.) Res bi mi bilo skoraj ljubo, če bi me pamet srečala.

Butelj. To pa le pustite, to se pač ne bo zgodilo z lepo. — Doklej pa mislite ostati v tej hiši?

Čuk. Dokler bo mogoče. Mar ni to moja spalnica?

Ali ne morem od tod v svoj zapor, kader mi je drago? Dvajset stopinj — pa sem tam. Nazaj ravno tako pridem.

Butelj. Če pa vaš stric pridejo?

Čuk. Potem beseda da besedo. — Še zagovarjal me bo pri očetu. Hujšega se mi ne more nič pripetiti, nego če bo treba v ječo nazaj. Ali ta šala ostala mi bo vendar svoj živ dan v veselem spominu.

Butelj. Ali kaj pa jaz — jaz, če me k vam zapró, ker sem vam tako zvesto pomagal otrobe vezati?

Čuk. Tim bolje, saj ne bom sam.

Butelj. Da, ta bi bila lepa!

Čuk. Gospod Gabrovič zopet gre, bodi pameten!

Butelj. Za me je po dolgem potu najbolj pametno, pogledati v kuhinjo, če ima kuharica kaj dobrega za lačni želodec. (Odide.)

DESETI NASTOP.

Gabrovič (pelje Milčeta za roko). **Čuk.**

Gabrovič. Lejte tu mojega sina, gospod Snetovski. No Milče, prikloni se gospodu majorju. Pa za božjo voljo, kako neukretno in okorno!

Milče. Me veseli — dober dan — poklon gospod major — (tiho Gabroviču) kako se že imenuje?

Gabrovič. Tepec! Snetovski se mu pravi. Ne zamerite!

Milče. Gospod major Snetovski (smeje se srpo pogleda Čuka).

Čuk. Si že priden. Potrpite. Pamet in resnoba prideta z leti.

Gabrovič. Še smejej se, neumni bebec. Ali tako spoštuješ bodočega učenika?

Čuk. Spoštovati bi me moral res malo bolj, ali kakor sem rekel, to pride z leti; čez 40 ali 50 let bo gotovo drugačen.

Gabrovič. Vendar se mi čudno zdi, čemu se smeje?

Milče. Ste mar gospoda majorja iz zapora spustili? Ali ga mar nisem videl že davno tam v stolpu sedeti?

Gabrovič. Prismoda, kaj govoriš? — Za Boga, gospod major, ne zamerite! Hudobnež, kaj ti blodi po glavi!

Čuk. Tudi meni se čudno zdi, da se je fantič tako spozabil. Mogoče, da sem jetniku podoben.

Milče. Prisegel bi!

Gabrovič. Molči, če ne bo druga! — Pojdi v kuhinjo in reci kuharici, da naj pripravi spodobno večerjo častitema gostoma. (Milče odide.)

ENAJSTI NASTOP.

Čuk. *Gabrovič.*

Čuk. Bo li tudi Butelj z nama večerjal, ker govorite v dveh gostih.

Gabrovič. Ne gospod major, pride še drugi gost.

Čuk. Gost pride? Tako? Kdo?

Gabrovič. Mož, ktereга bodete gotovo veseli.

Čuk. Ali ga morebiti že poznam?

Gabrovič. Težko. Moj sosed je, grajski poveljnik Koprivar.

Čuk. Grajski poveljnik? Lej no, lej!

Gabrovič. Star prijatelj naši hiši.

Čuk. Tako? To je pač lepo!

Gabrovič. Ravnokar mi je sporočil, da pride k večerji. Je že prav domač pri nas.

Čuk. Domač? Me veseli, da bi se pa le meni preveč ne priklanjal.

Gabrovič. O tega se ne bojite.

Čuk. Ne vem. Vedno se nekako tujcev bojim, posebno pa grajskih poveljnikov.

Gabrovič. Rad se bo seznanil z možem tacih zaslug, kakor ste vi.

Čuk. Lepo, lepo! Mislim, da ga že poznam nekoliko.

Gabrovič. Zares, dokaz, da je gospodu majorju zelo na srcu.

Čuk. Se vé da, še bolj na srcu sem pa jaz njemu. Da bi mu to le povrniti mogel!

Gabrovič. Videli bodete, da je vrl in dobrovoljen mož.

Čuk. Tako? Me veseli.

Gabrovič. Ali v svoji službi je jako natančen; kogar v pest dobi —

Čuk. Gotovo, da, resnično, dragi gospod Gabrovič želel bi si danes — akoravno imam sicer rad veselo družino — tako sem truden — tako zdelan — si pač lahko mislite, sedem samokresov na prsih — treba mi je počitka.

Gabrovič. Saj bode mo zgodaj k mizi sedli.

Čuk. Pomislite vendar, kako mirno bi lahko z vami večerjal — prav sam. — Prvič sva skupaj — toliko imava še o pravdi govoriti, tretji nama bo gotovo nadležen.

Gabrovič. O tem se bodeva lahko pozneje razgovarjala.

Čuk. Imava dosti opravil, govorila bodeva o ovčariji — o ovcah — potem o važni tretji točki.

Gabrovič. Glava, dragi gospod Snetovski, glava

se vam je danes nekoliko zmedla, vi niste za važna opravila.

Čuk. Še manj pa za veselico. Ne bom vam tajil gospod Gabrovič, čudne reči sem slišal o gospodu grajskem poveljniku. Kakih 30 let je, kakor se spominjam, kar —

Gabrovič. Če le želite, pa pišem gospodu poveljniku pismice. Oh prepozno! Je že tu!

Čuk (tiho). Nesramnost, ti mi pomagaj iz zadrege!
(Se obrne.)

DVANAJSTI NASTOP.

Koprivar. Prejšnja.

Koprivar. Dober večer — dober večer! Sem že tu!

Gabrovič. Dobro došli, gospod poveljnik. Ne bil bi mislil, da tako zgodaj pridete.

Koprivar. Saj je le kakih sto stopinj od gradu do vas, in ko bi bilo po moji volji, jaz bi bil že zdavnej prikrajšal pot: samo zid bi se prebil in vrata naredila, pa bi bilo. — Pa se ve da, kaj tacega se ne smé storiti. — No, gospod sosed, je li to gospod Snetovski?

Gabrovič. Da, on je! —

Koprivar. Peljite me k njemu, povejte mu, da sem dobrovoljen starec.

Gabrovič. Gospod Snetovski! prijatelj naše hiše, gospod poveljnik Koprivar.

Čuk (se obrne). Ne zamerite, sem bil preveč zamisljen.

Koprivar (čudé se). Kaj zlodja? Kako? Kaj? Ta gospod je Snetovski?

Gabrovič. Da, on sam.

Koprivar. Ej — grom in strela! To ni samo na sebi. To je coprnija! (Gre okolo njega.) To ni kaj vsakdanjega.

Gabrovič. Kako to?

Čuk (tiho). Srce velja!

Koprivar (išče po žepih). Saj imam vendar ključe pri sebi? — Se vé da, tu so.

Čuk. Gospod poveljnik, zakaj me tako pazljivo ogledujete?

Gabrovič. Res, čudno se mi zdi.

Koprivar. Brez zamere, gospod sosed! Ali ta gospod je kaj podoben nekemu mladeniču — tako močno podoben.

Čuk. Komu, gospod Koprivar?

Koprivar. Nekemu malopridnežu, ki zdaj za onim ozidjem sedi.

Gabrovič. Kaj pa je pregrešil?

Koprivar. Pravi tiček vam je to. Razne neumnosti je počenjal, dolgove delal, in Bog ve kaj vse!? Oče je veljaven mož, in dobil je dovoljenje, da sme dati sinka nekaj časa meni v rejo.

Čuk (hitro). Koliko časa?

Koprivar. Skoraj gotovo tri ali štiri leta.

Čuk. O, gorje!

Gabrovič. Revše ubogo, ga morate li hudo imeti?

Koprivar. Ne posebno. Le skrbno zapreti ga moram, da ne uide.

Čuk. Kar ste gotovo storili?

Koprivar. To pa to. Če mi pa ta uide, hočem pa jaz 10 let mesto njega v luknji tičati.

Čuk. Jetniki so včasi kaj prebrisani; že dobó prilžnost, da utekó.

Koprivar. In taki poveljniki, kot sem jaz, so kaj prebrisani, da jih dobro zapró.

Gabrovič. Kako je pa ime mladeniču?

Koprivar. Čuk. — Ima zelo toliko let kot gospod Snetovski.

Čuk (kot bi kaj premišljal). Čuk? Čuk? — Poznam ga. Vkup sva v šolo hodila.

Koprivar. Kaj ne, da sta si jako podobna?

Čuk. Neizrečeno. Na vseučilišči so naji imeli za brata, ter so naji velikokrat preminjali.

Koprivar. To pač lahko verujem. Ali vendar, vi ste veliko bolj možati, na obrazu se vam bere razumnost in pohlevnost, oni pa je lahkomiseln zanikrnež.

Čuk. Žalibog sem se moral tega že večkrat prepričati. Kamor je prišel, je delal dolgove na moje ime.

Gabrovič. Katere ste morali plačati?

Čuk. Plačal jih ravno nisem, ali predrzno je vendar bilo.

Koprivar. Recite, nesramno!

Čuk. Nekterikrat so me še celo natepli mislé, da sem Čuk.

Gabrovič. Kar vam gotovo ni bilo ljubo. Vaša sreča, da niste prišli gospodu poveljniku v pest.

Čuk. Vendar sem malopridnežu še vedno dober, ker prav za prav je dobra duša.

Koprivar. Res?

Čuk. Že deček se je vselej jokal, če je mene leskovka poljubovala, in če sem se moral jaz postiti, postil se je tudi on.

Koprivar. To pa to. To mi je všeč.

Čuk. Na vseučilišči je imel navadno malo okroglega, ali kedar je kaj imel, sem bil jaz gospodar.

Koprivar. Mladenič mi je vedno bolj pri srcu. Veste kaj, ker je vaš star prijatelj, sem si eno domislil — gotovo bo vam in njemu po godi.

Čuk. In to bi bilo?

Koprivar. Pa le silentium! Jezik za zobmi, nihče naj ne izve.

Gabrovič. Kaj pa?

Koprivar. Če vam je ljubo gospod sosed, pripeljem danes svojega jetnika semkaj, da bo večerjal s svojim prijateljem Snetovskim.

Čuk (se prestraši). Kaj?

Gabrovič. Ta pa ta, dobro ste zadeli, gospod poveljnik.

Čuk. Vi mislite —

Koprivar. Ubogo revo nekoliko razveseliti in vam dokazati, kako vas spoštujem.

Čuk. Predobri ste res, ali — ali —

Gabrovič. Kaj vam je?

Čuk. V resnici imam tega Čuka rad, ali ločila se nisva kot najbolja prijatla. Proti zadnjem sva se bila hudo sprla, zdi se mi, da sva si bila še celo boj napovedala.

Koprivar. E kaj, to so le malenkosti! Morebiti zarad kake deklinе? To bom že poravnal. Le meni prepustite to.

Čuk. Ne gospod, prav resno sva se bila sprla.

Koprivar. Kaj še, jaz že vem. V zaporu se mu je jeza skadila. Vdal se bo.

Gabrovič. Jaz bi ga pa tudi neizrekljivo rad videl, ker je tako podoben gospodu Snetovskemu.

Koprivar. Pravo, gospod sosed, jaz grem ponj.

Čuk. Tu ostanite! Ne rečem, da bi se vpričo vas ne spopadla.

Koprivar. Oho!

Čuk. On je lahkomiselnik.

Koprivar. Da, to je res.

Čuk. Tepec!

Koprivar. Vrjamem, ali dobrovoljen tepec. Hočem vaju pri bokalu sladke bržanke sprijazniti. Zdravi! Kmalu sem zopet tu. (Odide.)

TRINAJSTI NASTOP.

Gabrovič. Čuk.

Čuk (vpije za njim). Gospod poveljnik, ostanite tu, nikakor ni mogoče.

Gabrovič. Zakaj vendar ne, pustite naj gre.

Čuk (tiho). Šel je, kaj mi je začeti!

Gabrovič. Poveljnik je dobrasrčen starec in mladi Čuk bo gotovo kaj vesel.

Čuk. Čuk! Ne govorite mi o njem, če le ime slišim, me jeza zgrabi. Če se mi prikaže vražji potepuh — ne, nikakor ne, še videti ga nočem! Ker pa le hočete, da pride, pa jaz grem, zaprl se bom v svojo spalnico! Lahko noč!

Gabrovič. Gospod, bodite pameten!

Čuk. Kaj? Preveč sem razkačen, zdivjal bom, če pride. Le njegova kri bi me pomirila. Zato mislim, da je najbolje, če se mu umaknem. (Vzame luč z mize, beži v svojo sobo ter se zapre.) Lahko noč!

ŠTIRNAJSTI NASTOP.

Gabrovič (sam).

Gospod Snetovski, ubogajte vendar! (Hoče za njim.) Zaprl se je, da res, zaklenjeno je. To

je vendar le preveč! Slišite gospod Snetovski! Kaj? Še celo ne odgovori mi ne? In ž njim bi v prihodnje živel, v njegovi družbi bival?! Mislil sem si ga drugačnega. Kaj bi se moj sinček od takega krvoloka naučil? Gotovo nič dobrega! Pa saj pogodba še ni sklenena. Varujte se gospod! Bolje deset pravn nego takega človeka pri hiši!

PETNAJSTI NASTOP.

Milče (se bojazljivo priplazi). **Gabrovič.**

Milče. Očka, ljubi očka, prišel sem —

Gabrovič. No, si se mar zopet kaj pregrešil, le razodeni.

Milče. Prosim odpustite!

Gabrovič. Kaj?

Milče. Ker sem tako surovo govoril z gospodom Snetovskim.

Gabrovič. Ni posebno plemenit. Že smeš malo bolj zarobljen biti.

Milče. Podobna sta si bila res močno.

Gabrovič. Ljubo dete, ljubček moj, prav si imel, jaz bi te moral odpuščanja prositi.

Milče. Kako? Kaj pravite očka?

Gabrovič. Ni le telesno podoben onemu jetniku,

kar je gospod poveljnik potrdil, ampak tudi njegova duša je hudobna.

Milče. Ne umem vas.

Gabrovič. Gospod poveljnik je hotel jetnika semkaj pripeljati, da bi se še bolj pokazala podobnost — ali gospod Snetovski ga nikakor noče videti, ker se je nekdam ž njim sprl.

Milče. Saj bi ju lahko sprijaznili.

Gabrovič. To ravno sva želela, ali ta človek misli le na maščevanje, še celó kri mu je bila v mislih.

Milče. Kri?

Gabrovič. Ne Milče, tak ti ne smeš biti. — Saj nisi več hud? Preveč sem bil jezen; mi odpustiš, kaj ne?

Milče. Zakaj ne, očka, ali lepe sanice mi bote kupili.

Gabrovič. Se vé da, le prinesi je. (*Milče odide.*)

ŠESTNAJSTI NASTOP.

Koprivar. Gabrovič. Čuk.

Koprivar. Tu sem ga pripeljal.

Gabrovič. Zares zelo sta si podobna.

Čuk (z rahlim glasom). Ne zamerite, gospod! Ker sem prišel tako hitro s teme na svetlo, se mi

vse blišči. Vse se mi vrti po glavi, ker pogrešam že toliko časa prostosti in čistega zraka, ter dolgo že nisem bil med ljudmi.

Koprivar. Dragi gospod sosed, lejte pobožnega samotnika, ki je dal za nekaj časa slovo zapeljivemu svetu.

Gabrovič. Zvoliti bi si bil moral le nekoliko prijaznejšo puščavico.

Čuk. Predrznem se v varstvu gospoda pooveljnika —

Koprivar. Pustite nepotrebne priklone! Veseli bodite, saj ste še mladi, in pozabite za trenutek britkosti!

Gabrovič. Upam, da smete kmalu poleteti iz tičnika.

Koprivar. A kje je gospod Snetovski? Se še vedno brani objeti starega prijatla?

Čuk. Nadejam se, da mi ne bo vedno hud, ker sva se, mlada in vroče krvi, malo sprla.

Koprivar. Kaj še! Mladi ljudje se tako vedno kavsajo med seboj. Kupico v roci trčita, spijeta, in jeza je pri kraji. Ako ste vi krivi, vas bo malo obiral, toda midva sva na vaši strani, — objameta se in vse je dobro!

Gabrovič. Bojim se, da delamo račun brez krčmarja.

Koprivar. Zakaj?

Gabrovič. Gospod Snetovski noče nikakor videti tega gospoda.

Čuk. Moj Bog!

Gabrovič. Besno je divjal v svojo spalnico, zaklenil se je.

Čuk. Kako me to zbada v srcu! Mislím, da bi ga bili čas, moja nesreča in vaše prigovarjanje vendar le pomirili — in še vedno? Oj saj rad poravnam svojo krivico, prositi ga hočem odpuščanja.

Koprivar. Hm, hm, kako čudno se vede gospod Snetovski! Kje vendar tiči? — Kako rad bi bil zarad podobnosti —

Gabrovič. Ta gospod je veliko mlaji, njegov glas mileji.

Koprivar. Da zares, tudi večí je, vsaj za palec. Toda tega se lahko precej prepričamo z lastnimi očmi. V kateri sobi je?

Gabrovič. V tej.

Koprivar. Idimo, gospod Čuk! Pomagajte mi, hočemo ga zajeti, bes te plentaj, prisiliti ga hočemo, da se nam vda. (Trka.) No, gospod Snetovski! Gospod major! —

Čuk (tudi trka). Dragi gospod Snetovski!

Koprivar. Pokažite se vendar!

Čuk. Prosim te!

Gabrovič. Nič ne odgovori, čuden človek!

Koprivar. Gospod Čuk vas prosi odpuščanja.

Čuk. Bodi mi zopet prijatelj, pusti jezo. Če sem te razžalil, pomisli, koliko časa se že pokorim!

Gabrovič. Nobenega glasu.

Koprivar. To je pa že preveč, je pa tudi res notri?

Gabrovič. Z lastnimi očmi sem ga videl iti v sobo.

Koprivar. In ni nobenih družih vrat?

Gabrovič. Nobenih.

Koprivar. Tako potuhnene jeze pa še nisem videl svoje žive dni.

Čuk. Pomisli, kako sva se ljubila — kako sem se s teboj postil — smejal in jokal —

Koprivar. Nič? Pasja glava!

Čuk. Pomisli, da sem jetnik!

Koprivar. Primaruha! On je tudi vjet. Gospod Gabrovič, če noče vun, naj bo pa notri!

Gabrovič. Naj se posti notri noč in dan.

Koprivar. Tiho! tiho! Sedaj slišim njegov glas.

Čuk (ga porine stran). Pustite mene blizo, gospod! — (Nastavi uho na ključavnično luknjo.) No, kaj praviš? — Oh, pravi da ne.

Koprivar. Vrag naj ga vzame.

Čuk (tiho proti vratom). Ni mi toraj upati, da bi se kedaj sprijaznila? — Ne? Nikoli ne? — Moj Bog!

Gabrovič. Gospod se bo zopet vrnil jutri, od kodar je prišel.

SEDEMNAJSTI NASTOP.

Desetnik. Prejšnji.

Desetnik. Gospod poveljnik, neki tujec vas čaka zunaj. Rad bi govoril z vami zarad nekega jetnika.

Koprivar. Bes te plentaj! Službeno opravilo! — Tega-le ne sme videti, znalo bi mi sitnosti napraviti. Le stran mladi gospod!

Čuk. Kako sem nesrečen! Komaj sem okusil, kaj je dobro —

Gabrovič. Nadejam se, da nam bodo gospod poveljnik večkrat napravili veselje —

Koprivar. Da, da, drugikrat ostane lahko dalj časa. — Gospod desetnik, tu so ključi, peljite jetnika zopet v stolp!

Čuk. Ostanite zdravi! (Proti sobi.) In tudi ti nespravni Snetovski ostani zdrav! — Ah, še ne odgovori mi ne.

Desetnik. Stopaj! (Odide s Čukom.)

Koprivar. Jaz moram sprejeti tujca. — Prav žal mi je gospod sosed.

Gabrovič. Če sem prav slišal, je tujec v hiši, pogovorili bi se lahko tukaj ž njim.

Koprivar. Saj res, ako privolite —

Gabrovič. Precej rečem slugi, da ga pozove gori.
(Odide.)

Koprivar. Tujec? Tako pozno? Kaj pač hoče?

OSEMNAJSTI NASTOP.

Snetovski. Koprivar.

Snetovski (v popotni obleki). Ne zamerite, gospod poveljnik, da vas nadlegujem v tuji hiši.

Koprivar. Sluga ponižni gospod! Mislil sem vesel večer tu imeti, ako vaš posel temu ne bo nasproti.

Snetovski. Mislim, da ne.

Koprivar. Dobro došli toraj!

Snetovski. Moj stričnik, mladi Čuk, je toraj v vašem varstvu?

Koprivar. Da.

Snetovski. Kako ste kaj zadovoljni ž njim?

Koprivar. Prav všeč mi je mladenič. Če je tudi morebiti malo neposajén in vesel, hudoben vendar ni. Dobrega in spravljivega srca je.

Snetovski. Me prav veseli.

Koprivar. Ako pa mislim na butastega Snetovskega —

Snetovski. Na Snetovskega? Kako to?

Koprivar. To vam je prav tumpec.

Snetovski. Ga li poznate?

Koprivar. Se ve da, saj je tu.

Snetovski. Kje?

Koprivar. Tam le v oni sobi spi.

Snetovski. Spi? — Verujte mi, gospod poveljnik, da bedí.

Koprivar. Zarad mene naj bedí ali spí; ne menim se več zanj.

Snetovski. To je čudno.

Koprivar. Pa — menila sva se prej o vašem stričniku —

Snetovski. Da, da. Ker ga tako hvalite, se na-dejam, da ni bil nevreden moje ljubezni. Oče mu je odpustil. In tu je knezov ukaz, da se mu podeli zopet prostost.

Koprivar. Dobro, prav dobro! Nič me ne more bolj razveseliti, nego taki ukazi. Z veselim srcem zarožljam zadnjič s ključem v ključavnici in z radostjo stopim ob nenavadni uri v ječo, ko me ubogi jetnik plašno in strmo gleda. Živio! — Prijatelj, nadlog in težav je konec! — Le proč vezí! Srečno pot! Spominjaj se me, toda ne vračuj se več! In ko ném stoji, z ustnicami miga in debele solze kapljajo v dolgo brado — gospod, to je veselje zame!

Snetovski. Katero bi pri tej priči rad delil z vami.

Koprivar. No le pojdiva!

Snetovski. Sicer imam tudi jaz v tej hiši opravke, ki je moram sam osebno opraviti.

Koprivar. Vrneva se, da bodemo skupaj večerjali. Kdor more siromaka razveseliti in odlaša le četrť ure, nima srca. Pojdiva! (Gresta.)

DEVETNAJSTI NASTOP.

Gabrovič (stopi skozi stranska vrata).

Kdo je pač tujec in kaj ima opraviti s poveljnikom? Pa kaj te to briga, Gabrovič! Ti imaš misliti na važnejši reči. Naj prvo se morava pomeniti s krvoločnim Snetovskim. Aha, tu je!

DVAJSETI NASTOP.

Čuk (v rujavi suknji, stopi iz sobe). **Gabrovič.**

Čuk (se obrača okoli). No gospod, ali je prijazni gospod Čuk še v hiši? Pravi golobradec in bahač je! Če je še tu, se zopet zaklenem.

Gabrovič. Ne, gospod Snetovski, ni ga več. Peljali so ga zopet v ječo.

Čuk. So ga? Tako, tako —

Gabrovič. Vaše obnašanje, gospod Snetovski, je kaj čudno.

Čuk. Pri moji veri gospod, ni mi bilo mogoče drugače.

Gabrovič. Izgovor je dober, če ga pes na repu prinese. Tudi gospodu poveljniku se je pokadilo

pod nos, da ste tako malo marali za njegovo družčino.

Čuk. Oj, saj se bova še dostikrat videla.

Gabrovič. Ne vem, kako bo kaj?

Čuk. Toliko bolje.

Gabrovič. Trkal je na vaša vrata in še odgovorili mu niste.

Čuk. Odgovoril sem, kar sem vedel.

Gabrovič. Kratko ste se odrezali in rekli „ne.“

Lejte no!

Čuk. Ako bi vi vedeli —

Gabrovič. Še preveč vem. Mladi Čuk je kaj priljuden človek.

Čuk. Lejte no, ta pohyala me jako veseli — (se udari na usta) bode Čuka jako veselila, sem hotel reči.

Gabrovič. Govorilo se je prej, kako sta si vidva podobna, toda v resnici je kaj velik razloček med vama. Treba je le nekoliko časa gledati, pa se koj vidi.

Čuk. Ha, ha, velik razloček!

Gabrovič. Gospod Snetovski, mislim da bote zdaj, ko se vam je kri ohladila, sami prevideli —

Čuk. Jaz? — Jaz ne previdim ničesar. Mogoče, da nimam prav, ali kratko in malo, oni Čuk in jaz ne moreva biti dve osebi v eni sobi.

Gabrovič. Koliko sovraštvo!

Čuk. In ko bi se predrznil stopiti pred moje oči, zadegam ga naravnost skozi okno.

Gabrovič. To je pa že preveč! Toda molčiva o tem. Da prideva na tretjo točko najine pogodbe, moram opomniti —

ENINDVAJSETI NASTOP.

Milče (priteče). **Prejšnja.**

Milče. Urno pojdite oče, to je šunder in tekanje!

Gabrovič. Kaj pa je? Kaj?

Milče. Ni ga več, utekel je.

Gabrovič. Kdo pa?

Čuk. Ho, ho, to bi pa kmalu name cikalo —

Milče (pri oknu). Lejte no, poveljnik teče čez ulice.

Pustite me, da povem!

Gabrovič. O kom pa je govorica?

Milče. Poslušajte —

DVAINDVAJSETI NASTOP.

Koprivar. **Prejšnji.**

Koprivar. Maček naj se obesi! — Kaj je to?

Gospod Gabrovič, pojte, pomagajte.

Gabrovič. Kaj čem pomagati?

Koprivar. A, gospod Snetovski, vas zopet vidim? Z vami se imam še posebno pomeniti, ker ste mene in gospoda Čuka tako lepo sprejeli.

Gabrovič. Kaj pomeni hrup?

Koprivar. V mojem življenji se mi še ni pripetilo kaj takega. Čuk je utekel. Ne bil bi mislil kaj takega!

Gabrovič in *Čuk* (h krati). Utekel? Ni mogoče?

Koprivar. Ko stopim v ječo, vidim vse orodje razmetano in polomljeno, ali o Čuku ni duha ne sluha.

Gabrovič. To jo je pa uganil.

Čuk. Vse orodje razmetano? Ti hudobnež ti?

Koprivar. Gospod ki me je spremljal, teka ves besen okoli, iskaje ubežnika, in prosim tudi vas, pomagajte, da ga dobimo v pest.

Čuk. Meni to pripustite, gotovo ga bom dobil, saj imam tako dosti uzrokov, da ga poiščem. Toda, če se ne motim (proti oknu) dere ravno zdaj doli čez polje. — Le dobro pogledjte, kako teče! A, ne skrbite, ga bomo že dobili.

Koprivar. Saj res, tudi meni se zdi, da ga vidim. — Le za njim. Gospod Gabrovič vzamem si dovoljenje, skobacati se na vašega konja, da poletim za tičkom.

Čuk. Ako hitite, ga znabiti še uhlapnete.

Koprivar. Kosmata kapa — v svojem 60. letu! — (Hoče iti, kar pride Snetovski.)

TRINDEVAJSETI NASTOP.

Snetovski. Prejšnji.

Čuk (za se). Moj stric! (Se v stran obrne.)

Snetovski. Vse je zastonj, nihče, pravijo, ga ni videl, gotovo se je kam utaknil.

Koprivar. Ravno kar smo ga videli bežati čez polje, pojte, gremo za njim.

Snetovski. Mu bom že pokazal.

Gabrovič (Čuku). Gospod Snetovski ali vi ne pojedete z nami?

Snetovski. Kaj hudirja? Je še kdo drugi Snetovski, kot jaz?

Koprivar. Se vé da, tale mladi gospod. (Obrne Čuka.)

Snetovski. A, tu ga imamo, je že pravi. Ti tiček ti! To je moj Čuk.

Gabrovič. Motite se, to je gospod Snetovski, major v počitku.

Snetovski. Kako? Kaj? Snetovski sem jaz sam!

Koprivar. Med tem, da vi čenčate, nam pravi Čuk uide iz gnjezda.

Snetovski. He mladec, ali nimaš jezika he —

Čuk. Gospod, vi me žalite.

Snetovski. Tudi glas je njegov! Zares!

Gabrovič (Snetovskemu). Kako, je li mogoče? Vi ste pravi gospod Snetovski?

Snetovski. Nisem li poslal svojega slugo naprej in prišel o pravem času? In ravno ko hočem

stričniku svojemu, temu tičku, napovedati
prostost —

Čuk. Prostost? Je li prost?

Koprivar. Se vé da, gospod, pri vsi vaši jezi
proti gospodu Čuku moram temu pritrditi.
Jaz sam sem mu hotel sporočiti, da je prost,
in lej —

Čuk (veselo). Prost — on je prost! No če je pa
tako, se pač smem pokazati v pravi koži. O
predragi striček! (Ga objame.)

Koprivar. Kaj pa zopet to? Lej ga vraga!

Gabrovič. Se mi li sanja, ali je res? Razložite
nam vendar!

Snetovski. Kako pa, da si se tako našemil, ti
zvijačnik ti! — Povej nam vendar.

Čuk. Saj je predpust, dragi gospod stric! Od-
pustite mi, vi drugi pa ne zamerite lahkomis-
elnosti. Razvozlati vam hočem uganjko le
stopite z menoj v tole sobo. (Vsi grede za njim.)

(Igrališče se zagrne.)

---

strážnik svejmu, bann tákn, napovedati
 prostost —
 Čuk: Prostost? Je ti prostost?
 Koprivar: Še re da gospod, pri vsi vsi
 proti gospodu Čuku anoram bann pristiti
 jaz sam sam mu hotel spovediti, da je prost,
 in lej —
 Čuk (vselej): Prost — on je prost? No, če je pa
 tako, se mu anam dokazi v prvi kralj, O
 in prednji strážnik (da odjame)
 Koprivar: Kaj pa vopet loj? Lej pa vraga!
 Čuk: Še mi ti vraga, mi je vsi? Hvalaš
 nam vendar!
 Strážnik: Kako pa, da si se tako ustojim, ti
 vijačnik ti? — Uvej nam vendar.
 Čuk: Šaj je prednik, dani gospod, dani (O)
 pustite mi, vi dani pa ne vamite, takam
 selosti, hvalavolati vam bodim upanje in
 stopite v menoj v tole sobo. (Vsi krdo za njim)

(Koprivar se razide)